

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ

***ВИЛУСК А.О., ГРИГОРЕНКО А.С, СТУДЕНТИ*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

В умовах трансформації національної економіки України проблема визначення і розвитку нових перспектив та напрямків сучасного менеджменту набуває особливої актуальності. Різні сфери економіки на сучасному етапі розвитку України підлягають реформуванню, розширенню, зазнають суттєвих змін. І починати ці реформи, на нашу думку, слід саме з визначення нових перспектив та пріоритетних напрямків розвитку сучасного менеджменту.

Безумовно, результати різноманітних досліджень вчених у сфері менеджменту потрібно постійно поновлювати та модернізувати, оскільки внаслідок мобільності сучасної соціально-економічної ситуації, зокрема в Україні, вони втрачають свою актуальність для використання у реальному суспільному житті. Це і є основною проблемою при виявленні нових перспектив та пріоритетних напрямків сучасного менеджменту, які б набували нової суті у нашій країні. Доволі часто ми можемо спостерігати те, що деякі вчені намагаються пропонувати Україні західну модель розвитку. Однак, слід мати на увазі те, що в Україні панує інший менталітет, інші політичні настанови тощо [1].

Часто для опису загальних тенденцій світового розвитку менеджменту використовують теорію циклів, розроблену на основі досліджень відомого російського вченого-економіста початку ХХ ст. М.Д. Кондратьєва, який обґрунтував ідею множинності циклів господарської кон'юнктури та розробив моделі коротких, середніх і великих циклів економічної активності, що діють у будь-якій економічній системі суспільства [2].

В контексті проблеми, що нами досліджується, найбільший інтерес представляє концепція великих циклів М.Д. Кондратьєва, для обґрунтування яких вченому довелося проаналізувати великий фактичний матеріал, що ґрунтувався на наявних фактах, а саме статистичних даних за 140 років за чотирма провідними капіталістичними країнами: Англією, Францією, Німеччиною, США.

* Науковий керівник – Зайка С.О., к.е.н., доцент

Проведені М.Д. Кондратьєвим дослідження виявили наявність циклічних хвиль, які відповідали циклічним змінам напрямків менеджменту та появі нових перспектив у кожній країні. Вчений визначив, що інновації в менеджменті переводять господарську кон'юнктуру зі спаду на підйом, викликаючи хвилеутворення. Проте, слід зауважити, що дані нововведення розподіляються нерівномірно у часі, з'являючись групами [2-3].

Висвітлюючи питання розвитку сучасного менеджменту необхідно також торкнутися питань міжнародного менеджменту, адже він суттєво впливає на розвиток менеджменту на національному рівні. Слід особливо зазначити, що основою для розвитку міжнародного (муніципального) менеджменту в Європі виступає Європейська Хартія місцевого самоврядування 1995 р. Міжнародний менеджмент розвивається і на рівні окремих підприємств та організацій (наприклад, транснаціональні корпорації, спільні підприємства і т.д.).

На рубежі XX-XXI ст. у менеджменті як науці існують різноманітні наукові школи, теорії, концепції, публікується досить багато книг та підручників. Так, аналізуючи такі видання, як: Лі Якокка «Кар'єра менеджера» [7], К. Татеїсі «Вічний дух підприємництва» [5], Г. Форд «Моє життя, мої досягнення» [6], Ж.-Л. Суліцер «Зелений король» [4], з'являється можливість застосування їх концепцій у господарській практиці, що в подальшому дозволяє уникнути багатьох помилок у сфері менеджменту, швидше й точніше знаходити ефективні шляхи вирішення різноманітних управлінських проблем. Отже, класичні твори менеджменту, на яких виховані покоління закордонних менеджерів, містять фундаментальні ідеї теорії та практики управління, на їх основі створюються новітні досягнення сучасного менеджменту. Однак, слід мати на увазі, що не варто копіювати певну ідею повністю, її слід інтерпретувати для кожного певного виду економічної системи суспільства.

Актуальність проблеми, що розглядається, підвищується у світі теперішньої економічної кризи в Україні. У цих умовах головним завданням різних підприємств та організацій в країні є підвищення ефективності їх функціонування. Причому треба розуміти, що ефективність в цей період повинна бути пов'язана не стільки з економією ресурсів, заляганих у минулому, скільки з вибором нових цілей, визначенням нових напрямів та підвищенням якості управлінських рішень.

На жаль, менеджмент якості в Україні зараховують до числа «модних штучок», хоча насправді, при правильному його

використанні він здатний принести відчутну користь бізнесу, зокрема підвищити його ефективність. Тому менеджери різних рівнів управління на підприємствах і в організаціях повинні займатися впровадженням систем якості менеджменту відповідно до вимог міжнародних стандартів, адже це самий відповідний та ефективний спосіб розв'язання задач у підвищенні якості вітчизняних товарів та послуг. Так, сьогодні широко поширені у світі стандарти ISO серії 9000 (за своєю популярністю занесені до книги рекордів Гіннеса). Наприклад, стандарт ISO 9001 легко впроваджується і ефективно функціонує на будь-якому підприємстві (організації) незалежно від сфери діяльності та обсягів виробництва.

Таким чином, на основі вищезазначеного, можна констатувати існування таких основних пріоритетних напрямків розвитку сучасного менеджменту в Україні, а саме:

- раціональне поєднання ринку і державного регулювання господарської діяльності підприємств (організацій);
- широке використання стратегічного планування та управління у господарській діяльності підприємств (організацій);
- постійне коректування цілей підприємств (організацій) як реакція на зміни зовнішнього середовища;
- досягнення стратегічних та оперативних цілей підприємств (організацій) за рахунок оптимального розподілу матеріальних, трудових і фінансових ресурсів за основними напрямками господарської діяльності підприємств (організацій);
- суттєве підвищення рівня кваліфікації та мистецтва менеджерів в управлінні підприємствами (організаціями);
- постійна турбота про підвищення кваліфікації найманих працівників підприємств (організацій);
- залучення найманих працівників до управління підприємствами (організаціями);
- максимальне використання інновацій, ЕОМ;
- розвиток інформаційних систем, широке використання глобальних інформаційних мереж (Інтернет тощо).

Література.

1. Горбунов А. Проблеми менеджменту якості в Україні / А. Горбунов // Менеджмент сьогодні. – 2007. – № 4. – С. 7-16.
2. Кондратьев Н.Д. Большие циклы конъюнктуры и теория предвидения / Н.Д. Кондратьев – К.: Издательский центр «Экономика», 2002. – 768 с.

3. Кондратьев Н.Д. Проблемы экономической динамики / Н.Д. Кондратьев - К.: Издательский центр «Экономика», 1989. – 526 с.
4. Сулицер Поль-Лу Зеленый король / Сулицер Поль-Лу. - К.: Попурри. - 2005. - 248 с.
5. Татеиси К. Вечный дух предпринимательства. Практическая философия бизнесмена / К. Татеиси. - М.: КноРус, 2007. - 216 с.
6. Форд Генри Моя жизнь, мои достижения / Генри Форд [Пер. с англ.]. - М.: Финансы и статистика, 1989. - 206 с.
7. Якокка Л. Кар'єра менеджера Л. Якокка, У. Новак – К.: Попурі, 2007. – 544 с.

СТАНОВЛЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК САМОСТІЙНОГО НАПРЯМУ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ

***ВОРОБИЙОВА Н.О., КОРНЄВА В.Г., ФРОЛОВА А.М., СТУДЕНТКИ*,
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Зміни в законодавстві, зростання вартості необхідних засобів виробництва, обґрунтування нових технологій, розширення організаційних формах підприємств і форм їхньої власності, посилення конкуренції на вітчизняному та зовнішньому ринках доводять, що ми живемо в світі, який швидко змінюється і найчастіше не в тих напрямках, які нам були б до вподоби. Підприємства стикаються з невизначеністю, мінливістю середовища, непередбачуваними ситуаціями, коли «еволюційний підхід, екстраполяційні прогнози та плани, які побудовані за «прирістними» методами, не можуть забезпечити правильної орієнтації та підготовки підприємства до майбутнього, а отже, і виживання» [4]. Тож виникає необхідність постійного дослідження стратегічного управління та створення умов для впровадження його в практичну діяльність підприємств.

Активізація стратегічного управління відбулася у другій половині ХХ ст., що було викликано насиченням ринку, і зростанням вимогливості покупців, яких уже не завжди влаштовував стандартний товар навіть за найнижчою ціною. Проявили себе групи покупців зі специфічними потребами: різним соціальним статусом, різними смаками, різними кушівельними можливостями тощо. Задоволення різноманітних потреб споживачів стало критичним фактором успіху.

* Науковий керівник – Аудитор О.В., ст. викладач